

ԱՇԽԱՏԱԿԱՐԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՐԿԱՅԻՆ և ԲՅՈՒՋԵՏՈՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային եւ բյջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովը (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքով (այսուհետ՝ Կանոնակարգ) սահմանված իր լիազորություններն իրականացնելիս գործում է Կանոնակարգին, Ազգային ժողովի աշխատակարգին եւ սույն աշխատակարգին (այսուհետ՝ Աշխատակարգ) համապատասխան՝ նիստերի, ինչպես նաեւ ենթահանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի միջոցով:

2. ՀՀ ԱԺ Կանոնակարգ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համապատասխան՝ հանձնաժողովի նիստերը տեղի են ունենում՝ Ազգային ժողովի նստավայրում: Այլ վայրում հանձնաժողովի նիստ կարող է անցկացվել ըստ անհրաժեշտության, հանձնաժողովի որոշմամբ, որի մասին հանձնաժողովի նախագահը նախապես տեղեկացնում է Ազգային ժողովի նախագահին:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. «ՀՀ Ազգային ժողովի յոթերորդ գումարման մշտական հանձնաժողովներ ստեղծելու մասին» ՀՀ ԱԺ որոշման համաձայն՝ հանձնաժողովի գործունեության ոլորտներն են՝ բյուջետային օրենսդրություն, պետական բյուջե, փոխառություններ, վարկեր, դրամ, դրամաշրջանառություն, աուդիտ, հաշվեքննություն, բանկային համակարգ, ֆինանսական (դրամական, կապիտալի, վարկային, ապահովագրական եւ արժեթղթերի) շուկաներ:

2. Հանձնաժողովի լիազորությունները

Հանձնաժողովն իր իրավասության շրջանակում՝

1) իրականացնում է գլխադասային հանձնաժողովի լիազորությունները.

2) իրականացնում է խորհրդարանական վերահսկողություն.

3) պաշտոններում ընտրության կամ նշանակման համար Ազգային ժողովին առաջարկում է թեկնածուներ.

4) կարող է հարցումներով դիմել պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ու պաշտոնատար անձանց.

5) կարող է հրավիրել խորհրդարանական լսումներ.

6) կարող է իր իրավասությանը վերապահված հարցերի նախնական քննարկման եւ դրա արդյունքները հանձնաժողով ներկայացնելու նպատակով իր որոշմամբ, ստեղծել

Ենթահանձնաժողովներ կամ աշխատանքային խմբեր: Ենթահանձնաժողովը կամ աշխատանքային խումբը կարող է լուծարվել հանձնաժողովի որոշմամբ:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԵՐԸ և ՆՐԱՆՑ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. ՀՀ Ազգային ժողովի խորհրդի 2019 թվականի փետրվարի 5-ի «ՀՀ Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների հերթական նիստերի ժամկետացանկը սահմանելու մասին» ԱԺԽՈ-003-Լ որոշմամբ հանձնաժողովի հերթական նիստերը, որպես կանոն, հրավիրվում են Ազգային ժողովի հերթական նիստերին նախորդող շաբաթվա երեքշաբթի օրը՝ ժամը 10.00-ին:

2. Հանձնաժողովի անդամները հանձնաժողովի հերթական նիստի հրավիրման մասին տեղեկացվում են ոչ ուշ, քան երեք աշխատանքային օր առաջ, իսկ արտահերթ նիստի հրավիրման մասին՝ ոչ ուշ, քան երկու ժամ առաջ: Հանձնաժողովի քարտուղարությունը Հանձնաժողովի նիստերի հրավիրման մասին հանձնաժողովի անդամներին տեղեկացնում է հեռախոսով կամ էլեկտրոնային հաղորդագրությամբ:

3. Հանձնաժողովի արտահերթ նիստ գումարելու մասին հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ քառորդի նախաձեռնությունն իրականացվում է հանձնաժողովի նախագահին ուղղված պաշտոնական գրությամբ, որտեղ նշվում են արտահերթ նիստի օրակարգը եւ անցկացման ժամկետը: Գրությանը կցվում են օրակարգային հարցերի նախագծերը: Եթե գրությունը կամ օրակարգային որեւէ հարց սահմանված պահանջներին՝

1) չի համապատասխանում եւ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում դրանց չի համապատասխանեցվում, ապա հանձնաժողովի նախագահը վերադարձնում է գրությունը կամ օրակարգային տվյալ հարցին առնչվող փաստաթղթերը՝ նշելով պատճառների մասին.

2) համապատասխանում է, ապա հանձնաժողովի նախագահը նախաձեռնողի սահմանած օրակարգով եւ ժամկետում հրավիրում է հանձնաժողովի արտահերթ նիստ:

4. Հանձնաժողովի նիստերը հրապարակային են

5. Հանձնաժողովի հրապարակային նիստում, հանձնաժողովի անդամներից, պատգամավորներից եւ հարցի քննարկմանը մասնակցելու իրավունք ունեցող այլ անձանցից բացի, կարող են ներկա լինել նաեւ՝

1) Հանրապետության նախագահը կամ նրա ներկայացուցիչը,

2) Վարչապետը կամ Կառավարության ներկայացուցիչը.

3) Աշխատակազմի ղեկավարը եւ նրա տեղակալները.

4) Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդականը.

5) Հանձնաժողովի քարտուղարության մասնագետները.

6) Բյուջետային գրասենյակի փորձագետը.

7) Քննարկվող հարցի մասնագիտական փորձաքննություն իրականացրած՝ աշխատակազմի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները.

- 8) Հանձնաժողովի անդամների օգնականները.
- 9) նիստի լուսաբանումն ապահովող Աշխատակազմի ծառայողները.
- 10) Հանձնաժողովի որոշմամբ, ինչպես նաեւ հանձնաժողովի նախագահի կողմից հրավիրված անձինք:
6. Ազգային ժողովում հավատարմագրված լրագրողները հանձնաժողովի նիստին կարող են ներկա լինել հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ, իսկ նիստի ընթացքում իրենց մասնագիտական գործունեությունն իրականացնում են իրենց համար առանձնացված տեղում:
7. Հանձնաժողովի նիստին ներկա հանձնաժողովի անդամներին գրանցում է հանձնաժողովի քարտուղարությունը:
8. Եթե գրանցված հանձնաժողովի անդամների թիվը նիստի իրավագործության համար բավարար չէ, ապա գրանցումը շարունակվում է մինչեւ անհրաժեշտ թվով հանձնաժողովի անդամների գրանցվելը, բայց ոչ ավելի, քան երկու ժամ:
9. Հանձնաժողովի հերթական նիստի, ինչպես նաեւ հանձնաժողովի նախագահի հրավիրած արտահերթ նիստի օրակարգի նախագիծը կազմում եւ հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում հանձնաժողովի քարտուղարությունը:
10. Հանձնաժողովի հերթական նիստի, ինչպես նաեւ իր նախաձեռնությամբ հրավիրված արտահերթ նիստի օրակարգի նախագիծը հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացնում հանձնաժողովի նախագահը, իսկ մյուս արտահերթ նիստերինը՝ այդ նիստերը նախաձեռնողների ներկայացուցիչները:
11. Հանձնաժողովի նիստի օրակարգում ընդգրկված օրենքի նախագծի վերաբերյալ ներկայացված գրավոր առաջարկների ամփոփաթեթը [\(հավելված 1\)](#) կազմում եւ հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում հանձնաժողովի քարտուղարությունը:
12. Հանձնաժողովի նիստը նախագահողն ունի Կանոնակարգի 52-րդ հոդվածով սահմանված լիազորություններ՝ այնքանով, որքանով դրանք կիրառելի են հանձնաժողովի նիստը նախագահելու համար:
13. Հանձնաժողովի հերթական նիստում, ինչպես նաեւ հանձնաժողովի նախագահի նախաձեռնությամբ հրավիրված արտահերթ նիստում քննարկվող հարցերի հաջորդականությունը որոշում է նիստը նախագահողը, իսկ մյուս արտահերթ նիստերինը՝ այդ նիստերը նախաձեռնողների ներկայացուցիչները:
14. Հանձնաժողովի նիստում հարցերը քննարկվում են Կանոնակարգի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի եւ սույն Աշխատակարգին համապատասխան: Հարցի քննարկման ընթացքում պատգամավորներն իրավունք ունեն Կանոնակարգի 59-րդ հոդվածին համապատասխան՝ քվեարկությունից առաջ եւ հետո մեկական անգամ հանդես գալու վարման կարգի վերաբերյալ ելույթով:
15. Հիմնական զեկուցմամբ հանդես գալու իրավունք ունի Կանոնակարգով դրա իրավասությունն ունեցող անձը, իսկ հարակից զեկուցմամբ՝ հանձնաժողովի նախագահի նշանակած հանձնաժողովի անդամը, ինչպես նաեւ մինչեւ հարցի քննարկումն սկսվելը նախագծի վերաբերյալ

գրավոր եզրակացություն ներկայացրած ոչ գլխադասային մշտական հանձնաժողովների մեկական ներկայացուցիչ:

16. Ոչ գլխադասային հանձնաժողովի ներկայացուցչին՝ հանձնաժողովի անդամների թվից նշանակում է այդ հանձնաժողովի նախագահը:

17. Հարցի քննարկման ընթացքում՝

- 1) հիմնական եւ հարակից զեկուցումների համար հատկացվում է մինչեւ տասական թույլտ.
- 2) հարցերի, դրանց պատասխանելու, ինչպես նաեւ արծագանքելու համար հատկացվում է մինչեւ երկուական թույլտ.
- 3) ելույթների համար հատկացվում է մինչեւ հինգական թույլտ:

18. Մտքերի փոխանակությունն իրականացվում է հետեւյալ ընթացակարգով.

- 1) պատգամավորի կամ քաղաքացիական նախաձեռնության դեպքում՝ Կառավարության ներկայացուցչի, հանձնաժողովի անդամների, այլ պատգամավորների, ինչպես նաեւ հրավիրված անձանց ելույթներ,
- 2) սույն Աշխատակարգի 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված դեպքում՝ հարցեր ելույթ ունեցողին, նրա պատասխանները, հարց տվողի եւ ելույթ ունեցողի արծագանքները:
- 3) եզրակակիչ ելույթով հանդես գալու իրավունք ունեն հարակից եւ հիմնական զեկուցողները:

19. Հարցեր տալու կամ ելույթ ունենալու ցանկություն ունեցող անձինք դիմում են հանձնաժողովի նիստը նախագահողին:

20. Օրենքի նախագծի նախնական քննարկման ընթացքում՝

- 1) հիմնական զեկուցողին մեկ անգամ հարցեր տալու իրավունք ունի նաեւ Կառավարության ներկայացուցիչը.
- 2) ելույթի ընթացքում նախագծի վերաբերյալ բանավոր առաջարկ ներկայացրած անձը գրավոր ձեւակերպում է իր առաջարկը եւ մինչեւ առաջարկների քվեարկությունը հանձնում է նիստը նախագահողին: Այդ դեպքում բանավոր առաջարկը սահմանված կարգով դրվում է քվեարկության
- 3) ելույթների ընթացքում առաջարկ ներկայացրած հանձնաժողովի անդամներին, Կառավարության ներկայացուցչին, գրավոր առաջարկների հեղինակներին ելույթից հետո՝ մեկական անգամ հարցեր տալու իրավունք ունեն հանձնաժողովի անդամները, ինչպես նաեւ հիմնական զեկուցողը.

21. Մտքերի փոխանակության ընթացքում արտահերթ ելույթի իրավունք ունեն հանրապետության նախագահը, վարչապետը եւ հանձնաժողովի նախագահը: Արտահերթ ելույթի ժամանակը չի սահմանափակվում:

22. Հարցի քննարկումը կարող է ընդմիջվել հանձնաժողովի նախագահի առաջարկությամբ՝ հանձնաժողովի որոշմամբ: Առաջարկը քվեարկության է դրվում առանց քննարկման: Եթե հարցի

քննարկումն ընդմիջվել է, ապա այդ ժամկետը լրանալուց հետո քննարկումը վերսկսվում է այն փուլից, որից ընդմիջվել էր:

23. Քվեարկությունն իրականացվում է ձեռք բարձրացնելու միջոցով: Հանձնաժողովի անդամը քվեարկում է անձամբ՝ կողմ, դեմ կամ ձեռնպահ: Քվեարկության ընթացքում ձայները հաշվում է նիստը նախագահողը:

24. Հանձնաժողովի նիստն արձանագրում է հանձնաժողովի քարտուղարությունը: Արձանագրության քաղվածքը ստորագրում է նիստը նախագահողը:

25. Հանձնաժողովի նախագահի, ինչպես նաև հիմնական զեկուցողի առաջարկությամբ Հանձնաժողովը կարող է սահմանել հարցի քննարկման հատուկ ընթացակարգ: Այդ ընթացակարգը սահմանելու մասին առաջարկը ներկայացվում է մինչև հարցի քննարկումը սկսվելը: Հատուկ ընթացակարգով չի կարող սահմանափակվել զեկուցողներին հարց տվողների եւ ելույթ ունեցողների թիվը, կամ չեն կարող կրճատվել սույն աշխատակարգի 17-րդ կետով սահմանված ժամկետները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎԱՐԿԱՅԻՆ և ԲՅՈՒՋԵՏՈՅԻՆ
ՀԱՐՑԵՐԻ ՄՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐԳԻ

ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ

ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԳՐԱԿՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՀԵՂԻՆԱԿԸ	ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՅՆ ՄԱՍԸ, ՈՐԻՆ ԿԵՐԱԲԵՐՈՒՄ ԷԱՌԱՋԱՐԿԸ	ԱՌԱՋԱՐԿԸ	ԱՌԱՋԱՐԿՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՄ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՂԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ	ԱՌԱՋԱՐԿՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՄ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ